

Glavno vijeće HNS BiH, siječanj 2023. godine

SAŽETAK IZVJEŠĆA O RADU U 2021 i 2022. GODINI

Odjel za kulturu i sport

Odjel je u prethodnom razdoblju radio je po usvojenom Planu radu koji je izrađen prema Okvirnom planu Glavnog Vijeća HNS BiH, programskim ciljevima i usvojenoj deklaraciji HNS BiH u 2021. godini. Odjel je imao dvije sjednice Vijeća odjela te niz sjednica i sastanaka na razini Pododjela za kulturu i Pododjela za sport.

❖ **Kultura**

▪ **Hrvatsko narodno kazalište u Mostaru**

Odjel za kulturu i sport aktivno sudjeluje u svim aktivnostima u svezi nastavka gradnje zgrade Hrvatskog narodnog kazališta u Mostaru. Osigurana su sredstva za 1. fazu nastavka gradnje. U tijeku je Javni natječaj za odabir izvođača radova 1. faze.

Odjel za kulturu i sport sudjeluje u izradi elaborata za osnivanje Muzičke akademije Sveučilišta u Mostaru te u pripremi elaborata za osnivanje Akademije dramskih i filmskih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru. Obje spomenute akademije, kao i Simfonijski orkestar Mostar bit će smještene u novoj zgradi Hrvatskog narodnog kazališta u Mostaru.

▪ **Zakon o audiovizualnom stvaralaštvu**

U suradnji s Ministarstvom civilnih poslova BiH, Ministarstvom kulture i sporta FBiH i Fondacijom za kinematografiju Odjel radi na izradi *Prednacrtu zakona o audiovizualnom stvaralaštvu*.

▪ **Zakon o institucijama kulture od značaja za FBiH**

U suradnji s Ministarstvom kulture i sporta FBiH Odjel radi na *Prednacrtu zakona o institucijama kulture od značaja za FBiH*.

▪ **Koordinacijsko tijelo za međuzupanijsku suradnju na području očuvanja i zaštite kulturno-povijesne baštine.**

U okviru Odjela za kulturu i sport formirano je **Koordinacijsko tijelo za međuzupanijsku suradnju na području očuvanja i zaštite kulturno-povijesne**

baštine. Tijelo je formirano od predstavnika Vlada ZHŽ, HNŽ, HBŽ, PŽ, Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Vlade kantona Središnja Bosna, Federalnog ministarstva kulture i sporta te Ministarstva civilnih poslova BiH. Koordinacijsko tijelo imalo je radne sastanke u Mostaru, Kupresu, Travniku i Orašju na kojima je dogovarana provedba **Zaključaka i preporuka sa simpozija "Kulturno-povijesna baština, problemi-izazovi-potencijali"** održanog na Širokom Brijegu 4. studenoga 2020. godine.

❖ Sport

U tijeku su aktivnosti na uspostavi **Koordinacijskog tijela županijskih sportskih saveza, sportskih saveza Herceg-Bosne te predstavnika sportskih saveza s razine FBiH i BiH** te izradi **Strategije sporta Hrvata u BiH.**

Odjel za medije i informiranje

Članovi: Ilija Musa, Valentina Rupčić, Jurica Gudelj Sanja Pehar, Slavica Karačić, Davorka Topić Stipić, Damir Bliznac, Anđelko Maslač, Ivan Ćubela, Josipa Šaravanja, Zoran Krešić, Mario Vrankić, Stipan Zovko, Ivan Crnjac, Nada Koturić, Ana Drmać Popović, Maja Nikolić, Mirjana Šimunović, Anamarija Dedić i Franjo Takač.

Tajnik Monika Ćubela Savić.

Unutar Odjela kreirane su radne skupine koje trebaju naći rješenje za ideju distribucije sadržaja između hrvatskih medija, radna skupini koja se bavi portalima, skupina za tisne medijime i radio-televizijska skupina.

Sjednice Odjela za medije i informiranje koji je formiran u rujnu 2021. – održane su: 15. prosinca 2021. godine, 15. ožujka 2022., 4. srpnja 2022. i 25. kolovoza 2022. godine, a uz samostalne sjednice Odjela za medije i informiranje održane su i zajedničke sjednice s Odjelom za kulturu i sport 24. siječnja 2022. i 25. veljače 2022.

Sastanci voditelja Odjela s radnim skupinama održavani su različitim intenzitetima u više navrata.

Tijekom jednogodišnjega rada Odjela formiran je nacrt internog registra hrvatskih medija u BiH koji sadrži naziv medija, ime direktora, ime glavnog urednika, adresu i kontakt. Ukupno je evidentirano 80 medija. Registar, pored navedenoga, obuhvaća i vlasničku strukturu i način financiranja te zastupljenost na određenim područjima. Registar treba biti vodilja prema formiranju zajedničke platforme za lakše funkcioniranje u područjima koja drugi mediji ne pokrivaju te da ga treba koristiti za razmjenu informacija i apliciranje na projektima.

Na sjednicama je dogovoreno da će se uputiti inicijativa da se zakoni o medijima na županijskim razinama prilagode suvremenim standardima medijskoga djelovanja ili usvoje novi tamo gdje ih nema.

Članovi Odjela rade na kreiranju online platforme za dijeljenje informacija i sadržaja koji bi bili od zajedničkog interesa hrvatskim medijima..

Donesena je odluka kako se sadržaji i vijesti hrvatskih medija trebaju prevoditi na engleski jezik kako bi se proširila čitanost na višu razinu, ali i kako bi Hrvati svoj pogled na političko stanje u Bosni i Hercegovini bolje predstavili široj javnosti. Odjel za medije i informiranje će sačiniti kriterije i odlučiti kakve se vijesti trebaju prevoditi i na koji način bi se trebale objavljivati.

Zajedničke sjednice Odjela za medije i informiranje i Odjela za kulturu i sport organizirane su zbog provedbe aktivnosti usmjerenih na aktivniji pristup hrvatskih kulturnih i medijskih ustanova fondovima za financiranje projekata, uvezivanja i jedinstvenog djelovanja prema političkim i državnim institucijama u BiH te suradnji s Vladom i institucijama u RH a osobito sa Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan RH, HAVC-om i HRT-om. Na taj način se planiraju pojačati aktivnosti koje će rezultirati razvojem audiovizualnog stvaralaštva BH Hrvata.

Odjel za medije i informiranje aktivno je sudjelovao i u izradi Demografske strategije Hrvata u BiH.

Odjel za prostorno planiranje, građenje, infrastrukturu i komunikacije

Odjel za prostorno planiranje, građenje, infrastrukturu i komunikacije pri GV HNS-a Sastav Odjela za prostorno planiranje, građenje, infrastrukturu i komunikacije čine: Stjepan Krasić voditelj Odjela, Zdenko Antunović voditelj pododjela za prostorno planiranje i građenje, Vinko Romić voditelj pododjela za infrastrukturu i Goran Kraljević voditelj pododjela za komunikacije. Konstituirajuća sjednica Odjela za prostorno planiranje, građenje, infrastrukturu i komunikacije održana je 14.06.2018. godine.

Tabelarni prikaz održanih sjednica:

Godina	Mjesec											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2021.		✓				✓				✓	✓	
2022.	✓					✓			✓			✓

U svim pododjelima, a posebno pododjelu za prostorno planiranje i građenje, reagirali smo na pokušaje preuzimanje nadležnosti od strane F BiH iz ove oblasti. Protivili smo se

donošenju prostornog plana F BiH jer smo mišljenja da treba potaknuti izradu Strategije prostornog razvitka F BiH. Posebnu pozornost posvetili smo aktivnostima na donošenju seta zakona iz područja zaštite okoliša kako se na razinu entiteta i BiH ne bi prenijele nadležnosti koje su na razini županija.

Ukazivali smo na potrebu donošenja i usvajanja Prostornih planova županija/kantona. U proteklom mandatnom razdoblju Odjel je pored ostalog posebnu pozornost obratio i na dva zakona koja su u proceduri: Zakon o plinovodu „Južna interkonekcija Bosna i Hercegovina i Republika Hrvatska" i Zakon o informacijskoj sigurnosti i sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava. Na oba zakona dali smo primjedbe i mišljenja. Zakon o plinovodu „Južna interkonekcija Bosna i Hercegovina i Republika Hrvatska" različito tretira dinamiku izgradnje dijeleći realizaciju projekta u dvije faze.

Zakon o informacijskoj sigurnosti i sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava je vrlo nejasan i nedorečen.

Odjel za prostorno planiranje, građenje, infrastrukturu i komunikacije je iz svog djelokruga u mandatnom razdoblju pratio, reagirao i u okviru svojih mogućnosti usmjeravao mnoge aktivnosti potaknute pravnim i političkim procesima (Berlinski proces WB6, Transportna zajednica Jugoistočne Evrope itd.) koji su utjecali ili mogu utjecati na područje prostornog planiranja, građenja, infrastrukture i komunikacija. Poticali smo aktivnosti na ažuriranju i bržoj realizaciji važnih projekta iz područja cestovne infrastrukture: Autocesta na Koridoru Vc, Jadransko-jonska autocesta (JJAC), Brza cesta Mostar – Široki Brijeg – Grude – granica RH, Brza ceste Lašva-Travnik, Brza cesta Kupres-Livno-granica RH, Mostarski prsten te modernizacija, rekonstrukcija i izgradnja obilaznica magistralnih i regionalnih cesta.

Što se tiče željeznica iznijeli smo mišljenje da se ubrza predložena rekonstrukcija čitavog Koridora Vc u BiH (428 km) od Bosanskog Šamca, preko Sarajeva i Mostara do Čapljine. Odjel se za ovo zalagao jer je tu u cilju što kvalitetnijeg povezivanja BiH i srednjeg Jadrana s Podunavljem. Pored toga tražili smo da se Zračna luka Mostar, pojedine brze ceste i Jadransko-jonski koridor uvrste u sveobuhvatnu-osnovne transportnu mrežu zemalja Jugoistočne Evrope.

Odjel za međunarodne poslove

Uvjeti rada i poslovanja tijekom pandemije COVID'19 u veliko su odredili način funkcioniranja i aktivnosti Odjela. Kada su dopuštale okolnosti sastanci odjela odvijali bi se uz fizičko prisustvo članova a također sastanci su bili organizirani putem web aplikacija.

Aktivnosti Odjela i mene kao voditelja usmjerene su bile na kontakte i upoznavanje međunarodnih dužnosnika u BiH i van BiH o procesu raspisivanja i vođenja lokalnih izbora u BiH. Niz sastanaka sa veleposlasticima akreditiranim u BiH kao i redovito izvješćivanje na političkim skupštinama EPP. Posebno apostrofirano problematično i nezakonito imenovanje pojedinih članova Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (SIP BiH) mimo redovite procedure u Parlamentarnoj skupštini BiH i raspisivanja javnog natječaja za članove SIP BiH.

Paradigma zaopće izbore u BiH 2022, iz perspektive međunarodne zajednice a pogotovu EU i USA su bili naročito u fokusu.

Odjel za Drugi svjetski rat i poraće

Odjel za Drugi svjetski rat i poraće uspio je ispuniti planirane aktivnosti.

Odjel je napravio ured u sklopu HDH Stjepan Kosača za udrugu Mir international u koji su uložena znatna sredstva, a trenutno je zaposlena i jedna osoba na razdoblje od godine dana i dvije osobe honorarno.

Na području kompleksa Groblja mira na Bilima **dostignuto je 5500 podignutih križeva.** Sve dosadašnje financijske obveze su uredno izmirene.

Obilježavanje Europskog dana sjećanja za žrtve totalitarnih režima upriličeno je organiziranjem uobičajene komemorativne mise na Groblju mira na Bilima, svake godine subotu najbližu 23. kolovozu – **Danu sjećanja na sve žrtve totalitarnih režima. Primjetno je znatno povećanje posjeta iz godine u godinu.**

Održan je veći broj sastanaka unutar Odjela, sastanci u biskupiji, sastanak s nadbiskupom Vukšićem u Sarajevu, sastanci s osobama zaduženim za popise žrtava u određenim područjima, kao i posjete sličnim memorijalnim kompleksima.

Održan su sastanci s arhitektima o potencijalnoj suradnji.

Put iz pravca Mostara prema Bilima dužine 3100 m je proširen i asfaltiran, a u planu je uskoro i uraditi put od strane Širokog Brijega.

Sa kiparom Ilijom Skočibušićem radi se na izradi kipa Pieta koji je bi trebao biti postavljen u svibnju, a ponovno su uspostavljeni kontakti sa njemačkom udrugom Volksbund.

Održan je **Okrugli stol na temu “Radimlja – stratište Drugoga svjetskog rata i poraća”**. Okrugli stol održan je u Pastoralnom centru Sarsenterum u Stocu, gdje je u

skladu s zaključcima koji su usvojeni na njemu, 4.veljače 2021., ispred Odjela za Drugi svjetski rat i poraće upućujena Inicijativa Hrvatskom narodnom saboru:

1. Tražimo da Bosna i Hercegovina ratificira Rezoluciju Europskog parlamenta od 19. rujna 2019. o važnosti europskog sjećanja za budućnost Europe, broj 2819.
2. Predlažemo donošenje Zakona o pronalaženju, obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkih zločina nakon Drugoga svjetskog rata Bosne i Hercegovine, (po uzoru na Republiku Hrvatsku). Zakonom bi se trebali urediti pitanja od značaja za: pronalaženje grobova žrtava komunističkih zločina, uređenje, obilježavanje i trajno održavanje grobova žrtava komunističkih zločina, vođenje evidencije o lokalitetu i broju grobova te broju žrtava u njima.

Odjel za branitelje HVO-a i Domovinski rat

Odjel broji 40 članova

TABELARNI PRIKAZ O ODRŽANIM SJEDNICAMA

Red. broj	Datum održavanja sjednice	Mjesto održavanja
1.	17.02.2021. god	Mostar
2.	04.03.2022. god	Mostar
3.	04.11.2022. god	Mostar

Pored održanih sjednica kompletnog odjela održano je više sjednica Kolegija Odjela za branitelje, na kojima su razmatrana pitanja koja su morala biti razmatrana po hitnom postupku, kao i veći broj sjednica Kolegija u pripremi obilježavanja 30. Obljetnice utemeljenja Hrvatskog vijeća obrane 08.04.2022. godine.

OPISNO IZVJEŠĆE

U mandatnom periodu Odjel je proveo brojne aktivnosti koje su obuhvaćene Planom rada Odjela, od kojih ćemo izdvojiti najvažnije:

- Praćenje i aktivno sudjelovanje u obilježavanju za HVO i hrvatski narod u BiH, kao i sudjelovanje na obilježavanju obljetnica VRO OLUJA
- Kroz brojna priopćenja i reagiranja nastojali smo zaštititi vrijednosti i baštinu Domovinskog rata, te ugled i čast Domovinskog rata, pripadnika i zapovjednika HVO-a od raznih napada s bošnjačke strane, te u više navrata osudili uništavanje hrvatskih simbola i spomenika poginulim hrvatskim braniteljima u brojnim huliganskim i antihrvatskim postupcima.
- U suradnji s udrugama proisteklim iz Domovinskog rata, preko predstavnika HVO-a u brojnim radnim skupinama aktivno sudjelovali u donošenju Zakona o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji, te sudjelovali u pripremi izmena i dopuna svih braniteljskih zakona, Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji, Zakona o pravima razvojačenih branitelja i članova njihovih obitelji, Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odličja i članova njihovih obitelji, koji su doneseni u parlamentarnoj proceduri i kojima su u značajnoj mjeri poboljšana prava i status pripadnika HVO-a.
- Aktivno pratili provedbu Zakona o kontroli zakonitosti korištenja prava iz oblasti braniteljsko invalidske zaštite (Revizija), te u značajnoj mjeri ispravili nepravde koje su u postupcima provedbe ovog Zakona učinjene prema velikom broju branitelja HVO-a.
- Ostvarena je puna suradnja sa Ministarstvom hrvatskih branitelja RH u pogledu ostvarivanja prava pripadnika HVO-a u RH i održana su četiri radna sastanka sa ministrom ili izaslanstvom Ministarstva hrvatskih branitelja i Zavoda za mirovinsko osiguranje RH
- U suradnji s HGZ organizirali smo Okrugli stol na temu „Prava pripadnika HVO-a prema propisima RH“ (13.03.2020.)
- Organizirali Okrugli stol „30. godina od zaustavljanja tenkova agresorske JNA u Pologu 07.05.1991.“(06.05.2021.)
- Organizirali obilježavanje 30. obljetnice osnivanja Hrvatskog vijeća obrane
- U suradnji s 1.gardijskom pukovnijom OS BiH, pokrenuli aktivnosti na izgradnji Središnjeg muzeja HVO-a u vojarni „Stanislav Baja Kraljević“ u Rodoču (Mostar)

Ono sa čime ne možemo biti zadovoljni jeste nerealiziranje aktivnosti iz Plana rada koje se odnose na preuzimanje Federalnog ministarstva branitelja ili formiranje dvije organizacijske cjeline (HVO/ABiH) a što je trebalo biti realizirano kroz izmjene i dopune Zakona o federalnim ministarstvima, što nikada do danas nije realizirano.

Također ne možemo biti zadovoljni zastupljenosti Domovinskog rata u školskim programima i udžbenicima na hrvatskom nastavnom planu i programu, i pored naših inicijativa koje su bile predviđene i Planom rada.

Nismo uspjeli osigurati trajni izvor prihoda za rad Hrvatskog dokumentacijskog centra Domovinskog rata u BiH, i to treba biti prioritet svih budućih vlada od razine županije do Vlade Federacije, ali i općinskih struktura svih općina s hrvatskom većinom u BiH.

Izražavamo svoje nezadovoljstvo nedovoljnim zapošljavanjem pogotovo djece poginulih branitelja, kao i nedovoljnim poticajima za samozapošljavanje hrvatskih branitelja i

članova njihovih obitelji, kao i nedovoljnom i nedosljednom provedbom dopunskih prava branitelja u skoro svim općinama i županijama.

Kada je u pitanju suradnja sa predstavnicima HNS-a u Parlamentu i Vladi FBiH, moramo istaknuti da je ova suradnja bila na zavidnom nivou, gdje su svi Zaključci i preporuke Odjela za branitelje postajali stavovi naših predstavnika u tijelima Zakonodavne i izvršne vlasti u FBiH.

Ono sa čime posebno ne možemo biti zadovoljni je šutnja i nereagiranje predstavnika HNS-a u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti kako na razini Federacije BiH tako i na razini institucija BiH na brojne bošnjačke atake na dostojanstvo pripadnika i zapovjednika HVO-a, napade na ugled HVO-a i čestitost Domovinskog rata, kao i obezvrjeđivanje žrtava hrvatskog naroda u BiH, te brojna uništavanja i skrnavljenja hrvatskih simbola i spomenika poginulim hrvatskim braniteljima. Na ovakve pojave morao je reagirati veliki broj predstavnika HNS-a, a na žalost u pravilu se sve svodilo samo na reagiranje Odjela za branitelje HVO-a i Domovinski rat HNS-a BiH, što se u budućem periodu ne bi smjelo dešavati.

Mandatni period djelovanja Odjela za branitelje HVO-a i Domovinski rat od 2019.-2023. godine možemo ocijeniti uspješnim, jer su upravo u ovom periodu doneseni brojni Zakoni i izmjene i dopune svih braniteljskih Zakona u Federaciji BiH, kojima su u značajnoj mjeri poboljšana prava i status branitelja, pripadnika HVO-a i članova njihovih obitelji, ali je pokazana iskrena briga i skrb za sve hrvatske branitelje, Hrvatsko vijeće obrane i Domovinski rat, kao najveće svetinje hrvatskog naroda.

Sve ono što je bilo predviđeno Planom rada a nije realizirano, kao i iznesene manjkavosti u djelovanju općinskih struktura vlasti, županijskih vlada i Vlade Federacije BiH, i predstavnika HNS-a na svim razinama, moraju biti otklonjeni u narednom periodu.

Odjel za ustavno-pravna pitanja

Odjel za ustavno-pravna pitanja Glavnog vijeća HNS-a za izvještajno razdoblje djelovao je u formalno neizmijenjenom sastavu. Sastav Odjela čine: Bariša Čolak voditelj Odjela, Mato Jozić zamjenik voditelja Odjela, Josip Grubeša, Nikola Lovrinović, Goran Kraljević, Mato Franjičević, Mile Lasić, Dejan Vanjek i Berislav Ele

Rad Odjela odvijao se kao i predhodnih godina, bez pododbora ili bilo kakvih posebnih zaduženja za pojedine članove Odjela. Zbog pandemije COVID-a ukupna aktivnost Odjela je bila znatno reducirana, pogotovo u 2021 godini tako da su se neke od aktivnosti odvijale izvan samih sjednica Odjela, a ukupno je održano 7 sjednica Odjela.

Zbog nemogućnosti nazočnosti sastancima svih članova Odjela, rad se odvijao i na odvojenim sastancima sa pojedinim članovima Odjela ili u „krunjem“ sastavu kao i sa predstavnicima različitih razina izvršne i zakonodavne vlasti. Pojedini članovi Odjela su

sudjelovali na okruglim stolovima ili konferencijama upriličenim u svrhu prezentacije različitih modela izbora izaslanika u Domove naroda i članova Predsjedništva BiH.

Ključna problematika kojom se Odjel bavio u izvještajnom razdoblju bila je izmjena Izbornog zakona BiH i implementacija Odluke Ustavnog suda BiH o legitimnom političkom predstavljanju u predmetu Ljubić U-23/14, Odluke o konstitutivnosti U-5/98, Odluke U-3/17, te presude Europskog sudaca ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci i drugih presuda Europskog suda.

Voditelj Odjela je aktivno sudjelovao na razgovorima o izmjenama Izbornog zakona BiH i implementacijama odluka Ustavnog suda BiH i presuda Europskog suda za ljudska prava koji su se održavali u Sarajevu i Neumu.

U fokusu rada ovog Odjela bila je problematika sudjelovanja stranih sudaca u Ustavnom sudu BiH. U tom smislu i dalje smo kod ranije zauzetih stajališta da je strane suce potrebno zamijeniti domicilnim sucima, a ključnu ulogu u tom procesu imao bi Dom naroda PS BiH.

Odjel se bavio i pitanjem reforme pravosuđa s posebnim osvrtom na reformu Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeć, posebno s aspekta potrebe uspostave posebnog odjela za izbor sudaca i posebnog odjela za izbor tužitelja, te reformom Suda BiH s aspekta uspostave posebnog apelacijskog suda koji bi preispitivao odluke Suda BiH kako bi se postigla veća objektivnost i pravičnost u donošenju sudskih odluka na državnoj razini.

U narednom razdoblju Odjel će i dalje značajne aktivnosti usmjeriti na izorno zakonodavstvo, te ustavna pitanja, jer nametnutim amandmanima od 2. 10.2022. god. od strane Visokog predstavnika Christiana Schmidta, Odluka u predmetu Ljubić nije u sadržajnom i suštinskom smislu provedena. I dale je otvorena mogućnost da brojniji bošnjački narod bira hrvatskom narodu političke predstavnike, ne samo hrvatskog člana Predsjedništva BiH nego i hrvatske izaslanike u Dom naroda Federacije BiH. Poseban fokus treba biti usmjeren na izjednačavanja uloge obaju domova u proceduri izbora Vijeća ministara BiH i načinu odlučivanja u Vladi Federacije BiH.

Odjel za iseljenišvo

Niko Marušić, voditelj odjela

David Damjanović, pomoćnik voditelja odjela

Tamara Glavinić, tajnik

Aktivni članovi: Stipo Galić, Ita Pandža, Igor Kolobara, Ivo Šimunović, Igor Šimić, Franjo Akmadža, Željko Matić

1. Tabelarni pregled s podacima o održanim sjednicama

U protekle dvije godine, Odjel je održao 10 sjednica na kojima su se donosili planovi o izvršenju zadaća Odjela, a to su uspostava svekolikog povezivanja Hrvata iz BiH s raseljenim Hrvatima diljem svijeta te jačanje diplomatskih i gospodarskih veza sa

zemljama u kojima žive iseljeni Hrvati, prvenstveno s ciljem rješavanja hrvatskog pitanja u BiH.

DATUM	
18.1.2021.	6. sjednica
26.4.2021.	7. sjednica
14.6.2021.	8. sjednica
28.9.2021.	9. sjednica
23.11.2021.	10. sjednica
26.1.2022.	11. sjednica
21.2.2022.	12. sjednica
4.5.2022.	13. sjednica
8.8.2022.	14. sjednica
1.9.2022.	15. sjednica

Suradnja s Odjelom za Drugi svjetski i Domovinski rat

Odjel je nastavio raditi na promociji rada Odjela za Drugi svjetski i Domovinski rat te uspostavljanju veza sa organizacijama iz EU koje se bave istom tematikom.

5. Suradnja sa iseljeničkim udrugama i organizacijama

Povodom održavanja izvanrednog sabora HNS-a u veljači prošle godine Odjel je koordinirao komunikaciju između iseljeničkih organizacija Australije i Novog Zelanda, Njemačke i Švicarske u smislu davanja kontinuirane podrške svim predstavnicima HNS-a i Hrvatima diljem BiH.

6. Suradnja sa međunarodnim organizacijama- Posjeta gospodina Clarsena Ratza i dr. Ute Bergner

Krajem ožujka (25.3.2022) prošle godine Odjel je sudjelovao u organizaciji posjete dr. Ute Bergner, predsjednice stranke "Građani za Thuringen" i glavnog tajnika stranke gospodina Clarsen Ratza HNS-u BiH. Na Groblju Mira na Bilima gosti su položili vijenac za sve žrtve proteklih ratova i poraća. Prilikom obilaska Groblja Mira govorilo se o mogućoj suradnji sa njemačkim organizacijama koje se također bave istom tematikom. Nakon obilaska spomen područja delegaciju je u Mostaru primilo visoko izaslanstvo HNS-a.

7. Suradnja sa međunarodnim organizacijama- Sastanak izaslanstva HNS-a sa Zastupnicima CDU i SPD Bundestaga

Krajem svibnja 2022. (31.5.2022.) godine Odjel je organizirao sastanak izaslanstva zastupnika iz Bundestaga, CDU-a koje je predvodila gđa. Patrica Lips i izaslanstvom SPD-a koje je predvodio gosp. Josip Juratović sa izaslanstvom HNS-a kojeg je predvodila potpredsjednica Kluba zastupnika EPP-a i Odbora za vanjske poslove EP-a gđica Željana Zovko.

8. Opći izbori

Odjel je na proteklim Općim izborima dao veliki doprinos u organizaciji dopisnog glasovanja. Rezultati nisu bili zadovoljavajući pogotovo u odnosu na rezultate Općih izbora 2018. godine sa aspekta dopisnog glasovanja. Iz tog razloga još uvijek radimo na analizama kako bi otkrili i otklonili uzroke loše izlaznosti naših iseljenika.

Tabelarni prikaz- usporedba rezultata dopisnog glasovanja na Općim izborima 2018. i 2022.

	2018.godina		2022.godina
Predsjedništvo	11486	Predsjedništvo	4666
Dr. Dragan Čović		Gđa Borjana Krišto	
Parlamentarna skupština	10484	Parlamentarna skupština	3466
Parlament FBiH	10868	Parlament FBiH	3377
HNŽ	984	HNŽ	568

Odjel za analitiku i nacionalnu sigurnost

Odjel za analitiku i nacionalnu sigurnost kontinuirano je pratio sigurnosnu situaciju u Bosni i Hercegovini, okruženju i na europskom području te njihovu refleksiju na Bosnu i Hercegovinu, poglavito o najvećim sigurnosnim izazovima i prijetnjama kakvima zasigurno jesu migracijska gibanja i s njim povezani sigurnosni izazovi. Također posebna

pozornost bila je posvećena i sigurnosnim izazovima i organizacijskim potrebama koji su uzrokovani pandemijom COVID-19. Pojava virusa i s njim povezanih izazova uvjetovala je potrebu vrlo složenih uvjeta rada i u sigurnosnom sektoru, a posebice u prvim mjesecima u kojim je bila velika neizvjesnost i proces prilagodbe rada.

Odjel je o zapažanjima raspravljao i zauzimao stajališta te kontinuirano podnosio izvješća na sjednicama Glavnog vijeće HNS-a BiH.

Aktivnu je ulogu i dobru komunikaciju sa županijskim ministarstvima unutarnjih poslova Odjel za analitiku i nacionalnu sigurnost imao i spram predloženih aktivnosti oko uspostave EUROPOL-a i Zajedničke kontakt točke za suradnju s EUROPOL-om. Na ovaj način kordinirano se nastupilo prema državnim institucijama koje su pripremale memorandume i instrukcijama i u kojem su županijska ministarstva unutarnjih poslova stavljana u istu poziciju kao i druge policijske agencije. Tijekom izvještajnog razdoblja članovi Odjela analizirali su i zauzimali jedinstven stav naspram ponuđenih sporazuma i memoranduma. U ovom pogledu izražena je puna potpora ispunjavanju međunarodnih obveza koje BiH treba ispuniti. Tijekom svih procesa pregovora inzistiralo se na tome da potpisnici navedenih sporazuma budu ravnopravni kao i da se omogući jedinstven i jednak pristup za sve policijske agencije u BiH.

Odjel za znanost i obrazovanje

U prošloj kalendarskoj godini Odjel za znanost i obrazovanje Glavnog vijeća HNS-a imao je niz značajnih aktivnosti.

-Odjel za znanost i obrazovanje Glavnoga vijeća HNS-a imao je kontinuiranu suradnju s Koordinacijom ministara iz županija s hrvatskom većinom o svim pitanjima vezanih za znanost i obrazovanje.

- Projekt digitalizacije obrazovanja osnovnih i srednjih škola koje nastavu izvode po hrvatskom planu i programu u BiH,

- Pored tehničkog dijela, koji je imao nemjerljivu vrijednost kako bi osnovno, srednje i visoko obrazovanje na hrvatskom jeziku u BiH „ostalo na životu“ u ovim vremenima, isto je toliko značajan i onaj kohezijski integrirajući segment u ovome projektu. Sve su županije, gradovi, općine i škole u Bosni i Hercegovini gdje se nastava izvodi na hrvatskom jeziku okupljene pod istim krovom, na jednoj platformi koja integrira toliko različitih čimbenika.

– Odjel za znanost i obrazovanje kontinuirano je djelovao na zaštiti hrvatskih nacionalnih interesa, očuvanju i ravnopravnosti hrvatskoga jezika i pisma, prije svega imajući na umu

postojeću zakonsku regulativu i vrlo složeno stanje u Središnjoj Bosni i Hercegovačko-neretvanskoj županiji.

– Odjel za znanost i obrazovanje bio je suorganizator nekoliko znanstveno-stručnih skupova i nakladnik ili sunakladnik nekoliko stručnih i znanstvenih publikacija.

Odjel za socijalna pitanja i koordinaciju civilnog nevladinog sektora

Odjel je podijeljen na 3 PodOdjela koja djeluje zasebno i Odjel koji broji 10 članova. Ukupno je u protekle 2 godine održano 6 sjednica i veći broj sastanaka članova.

PodOdjel za socijalna pitanja je izradio bazu podataka ustanova od značaja i kontinuirano prati stanje iz svoje oblasti i trenutno je najaktivniji PodOdjel.

PodOdjel za koordinaciju civilnog nevladinog sektora trenutno radi na bazi podataka nevladinih udruga od značaja za Hrvate u BiH, čije rezultate očekujemo uskoro.

PodOdjel za zdravstvo nije redovno zasjedao.

Odjel gospodarstva

Nakon ukidanja restriktivnih mjera uzrokovanih pandemijom Covid-a, Odjel je održao 2 sjednice i jednu sjednicu Pododjela za poljoprivredu.

U proteklom, gore navedenom razdoblju, bilo je jako puno aktivnosti u kojima su sudjelovali članovi Odjela za gospodarstvo:

1. Na održanim sjednicama raspravljano je o sljedećim temama:
  - zarazne bolesti životinja i njihov utjecaj na trgovinu;
  - trenutno stanje i pokretanje proizvodnje u Aluminij dd Mostar;
  - nameti u sektoru transporta i
  - pitanje carinskih suspenzija na repromaterijal koji se ne proizvodi u BiH;
  - izmjene odnosno donošenje novih poreznih zakona na razini FBiH (dobit i dohodak).
  - Strategija poljoprivrede FBiH u formi prijedloga, na zahtjev Seljačkog saveza FBiH
  - Zakon o vinu, novi
  - kreditne linije u okviru RBF
  - poticaji za biljnu proizvodnju, sa akcentom na vinogradarstvo i maslinarstvo i monoge druge teme

2. U veljači 2021. godine, članovi Odjela organizirali su i sudjelovali na konferenciji pod nazivom „Prezentacija vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine sa svijetom u 2020. godini“, koja je održana u hotelu Hills, Ilidža, Sarajevo.
3. Odjel za gospodarstvo pokrenuo je inicijativu i aktivno sudjelovao u procesu pristupanja Bosne i Hercegovine Međunarodnom vijeću za maslinovo ulje. Članstvo u ovoj svjetskoj organizaciji uzimaju sve zemlje članice EU, mediteranske zemlje sjeverne Afrike, te iz okruženja Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Albanija. Članstvo bi donijelo višestruku korist maslinarima u smislu edukacija, pristupa novim tehnologijama, razmjene iskustava, lakšeg plasiranja proizvoda i sl. Procedura pristupanja okončana je u studenom 2022.godine.
4. Odjel je aktivno sudjelovao u aktivnostima po pitanju donošenja odluke zabrani izvoza neobrađenih drvnih sortimenata i ogrjeva. Odluka je donesena u lipnju 2022.godine i ista je produljivana 3 puta. Rezultat je osiguranje dovoljnih količina za domaće tržište.
5. Također, nova Odluka o carinskoj suspenziji na uvoz repromaterijala usvojena je krajem 2022.godine i ista će osigurati lakše poslovanje i jeftinije finalne proizvoda koji se proizvode u BiH.
6. U prosincu 2022.godine, realizirana je i dodjela grant sredstava za sajamske manifestacije u BiH i inozemstvu. Za sajmove u inozemstvu dodijeljeno je 300 tisuća KM i ista će biti operativna putem VTK BiH, dok je za sajmove u zemlji dodijeljeno 350 tisuća i za dodjelu istih je provedena i okončana procedura. Od sajмова sa H područja javila su se 4 aplikanta i svi su dobili iznos koji su tražili.
7. Članovi Odjela za gospodarstvo su tijekom izvještajnog perioda aktivno sudjelovali kao članovi radnih grupa za pripremu zakonskih i podzakonskih akata, i to: Odluka o kvaliteti tekućih naftnih derivata, izrada novog Zakona o vinu BiH, izrada novog Zakona o veterinarstvu, Zakona o hrani te izmjena i dopuna Zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju. Također, članovi Odjela su aktivno sudjelovali u raznim tijelima formiranim od strane Vijeća ministara, Vlade FBiH i županijskih Vlada.

Odjel za financijska pitanja

Odjel je kao cilj svog djelovanja postavio naglasak na analize, izrade i smjernice svih odluka koje se donose u cjelokupnom financijskom sustavu Bosne i Hercegovine, i realnom i javnom sektoru, uzimajući u obzir interese HNS-a.

Posebna pozornost posvećena je javnim politikama iz oblasti financijskih pitanja na razini Vijeća ministara i entitetskih Vlada, sa naglaskom na razmatranje stanja i interesa jedinica lokalne samouprave i županija u čijim organima uprave predstavnici stranaka HNS-a čine većinu ili značajno utječu na odluke o javnim politikama.

U svome programu rada Odjel je predvidio provođenje slijedećih Programa u cilju ispunjenja cilja Odjela:

Program 1: Analiza zakona, podzakonskih akata, strategija koje se planiraju donijeti ili su u postupku pripreme na svim razinama vlasti a koje mogu utjecati na ostvarenje cilja rada Odjela te davanje smjernica.

Program 2: Analiza financijske pozicije institucija od interesa Hrvata u BIH te donošenje smjernica

Program 3: Analiza stanja javnih financija i gospodarstva na području jedinca lokalne samouprave i županija u čijim organima uprave predstavnici stranaka HNS-a čine većinu ili značajno utječu na odluke o javnim politikama te izradu smjernica

Program 4: Analiza dostupnosti sredstava IPA i drugih donatorskih sredstava Odjel je prema svakom programu formirao timove koji su u svakodnevnom poslu zaduženi za praćenje i analizu materija koje su obuhvaćene programima.

Nakon inicijalnih aktivnosti i sjednica u 2019. godini, Odjel je imao određene zastoje u radu kao i svi drugi u 2020.godini radi Covid 19 pandemije.

U 2021.godini i 2022.godini članovi odjela su nastavili značajnu komunikaciju i sudjelovali na velikom broju sastanaka, konferencija, pregovora, manifestacija u kojima su razmatrana pitanja koja su bila od interesa funkciji Odjela i analizi zacrtanih programa koje je Odjel inicijalno pripremio.

Kroz 2022.godinu pojačana je koordinacija i suradnja članova Odjela sa predstavnicima kako realnog tako i javnog sektora u cilju sustavnog praćenja potreba realnog sektora (uglavnom rasterećenja parafiskalnih nameta, izmjene i pojednostavljenja procedura poreznih ali i carinskih prijava) i mogućih pomoći javnog sektora realnom sektoru (kroz poticaje za ubrzavanje procedura otvaranja poduzeća, koncept one stop shop (izdavanje sve potrebne dokumentacije na jednom mjestu u kratkom vremenskom roku) i rasterećenja ukupnih nameta prema realnom sektoru).